

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 28 września 2022 r.

BADK.DPK.133.123.2022 MK

P10-61/22	Data wpływu petycji 15 sierpnia 2022 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 26 września 2022 r.

POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE

TEMAT

**OSOBISTY ODBIÓR PISMA
W URZĘDZIE ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**

WNOSZACY PETYCJE: petycja indywidualna

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, celem umożliwienia stronom składania wniosku o osobisty odbiór pisma w siedzibie urzędu administracji publicznej.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji wnosi o wprowadzenie do ustawy nowego przepisu, który stronom postępowania administracyjnego umożliwiłby składanie wniosku o osobisty odbiór pisma w siedzibie urzędu administracji publicznej, a organ byłby zobowiązany do jego uwzględnienia.

Celem usprawnienia nowego trybu doręczania pism, strony byłyby zobowiązane do podania adresu poczty elektronicznej lub numeru telefonu, na który organ wysyłałby informację (sms lub e-mail) o możliwości odebrania pisma oraz o terminie jego odbioru. Organ prowadzący postępowanie umożliwiłby osobisty odbiór pisma w terminie 14 dni roboczych. W przypadku nieodebrania przez stronę postępowania pisma w ciągu 7 dni urząd wysyłałby powiadomienie o możliwości odbioru przez kolejne 7 dni. Ostatecznie po upływie 14 dni pismo byłoby uznane za doręczone. Z kolei, tożsamość odbierającego pismo weryfikowana byłaby na podstawie dokumentu tożsamości.

W uzasadnieniu wnoszący petycję podnosi, że czasami korzysta z tej formy komunikacji z urzędami administracji publicznej. Jednakże, ze względu na brak uregulowania ustawowego tej formy odbioru korespondencji, nie wszystkie urzędy ją akceptują.

Proponowana zmiana wpłynęłaby na ujednoczenie działania wszystkich urzędów administracji publicznej w kraju. Jednocześnie zmniejszyłyby się koszty administracyjne, gdyż w wielu przypadkach nie byłoby konieczne korzystanie z płatnych usług firm pocztowych.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735) w art. 39 § 1 stanowi, że organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu.

W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem (art. 39 § 2):

1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo

2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.

W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1 i § 2 pkt 1, organ administracji publicznej doręcza pisma (art. 39 § 3):

1) przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, albo

2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.

W przypadku doręczenia decyzji, której organ administracji publicznej nadał rygor natychmiastowej wykonalności, albo decyzji podlegającej natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy, w sprawach osobowych funkcjonariuszy oraz żołnierzy zawodowych albo jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny (w szczególności bezpieczeństwo państwa, obronność lub porządek publiczny) organ administracji publicznej może doręczyć decyzję w sposób określony w § 3. Przepisów § 1 i § 2 pkt 1 nie stosuje się (art. 39 § 4).

Ustawa z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344) w art. 2 pkt 1 definiuje „adres elektroniczny” jako oznaczenie systemu teleinformatycznego umożliwiające porozumiewanie się za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej.

Ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 569) w art. 2 pkt 1 definiuje termin „adres do doręczeń elektronicznych” jako adres elektroniczny podmiotu korzystającego z publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej albo z kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego, umożliwiający jednoznaczny identyfikację nadawcy lub adresata danych przesyłanych w ramach tych usług.

Określenie „publiczna usługa hybrydowa” użyte w art. 2 pkt 7 oznacza usługę pocztową świadczoną przez operatora wyznaczonego, jeżeli nadawcą przesyłki listowej jest podmiot publiczny.

Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 896) w art. 2 ust. 1 określa pojęcie „usługi pocztowej”, którą stanowi wykonywane w obrocie krajowym lub zagranicznym, zarobkowe:

- 1) realizowane łącznie lub rozdzielnie przyjmowanie, sortowanie, doręczanie przesyłek pocztowych oraz druków bezadresowych;
- 2) przemieszczanie przesyłek pocztowych oraz druków bezadresowych, jeżeli jest wykonywane łącznie z przynajmniej jedną spośród czynności, o których mowa w pkt 1;
- 3) przesyłanie przesyłek pocztowych przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, jeżeli na etapie przyjmowania, przemieszczania lub doręczania przekazu informacyjnego przyjmują one fizyczną formę przesyłki listowej;
- 4) prowadzenie punktów wymiany umożliwiających przyjmowanie i wymianę korespondencji między podmiotami korzystającymi z obsługi tych punktów;
- 5) realizowanie przekazów pocztowych.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

Sąd Administracyjny w Gdańsku w wyroku z 27 listopada 1998 r., sygn. akt I SA/Gd 812/97, orzekł: „Potwierdzenie doręczenia pisma powinno być dokonane na odpowiednich dokumentach urzędowych, a w przypadku dokumentów doręczanych za pomocą środków komunikacji elektronicznej – poprzez tzw. urzędowe poświadczenie odbioru. Adnotacja adresata na kopercie przesyłki o dacie jej dotarcia do rąk adresata nie ma prawnego znaczenia”.

Sąd Administracyjny w Lublinie w wyroku z 19 maja 1999 r., sygn. akt I SA/Lu 150/98, stwierdził: „Włożenie pisma do skrzynki na listy należącej do adresata nie jest prawidłowym sposobem doręczenia pisma”.

Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 4 kwietnia 2008 r., sygn. akt II GSK 3/08, podniósł, że: „Czynność doręczania pisma (w tym także decyzji administracyjnej) uregulowana została w rozdziale 8 (art. 39-49 k.p.a.). Normy tam zawarte z uwagi na ich ogólny cel stanowią w istocie gwarancję przestrzegania przez organ administracji publicznej zasady demokratycznego państwa prawnego. Regulacje te mają chronić obywatela przed nadużyciami ze strony administracji. Zatem nie mogą być interpretowane niejako «na szkodę» obywatela, w sytuacji gdy ten podejmuje wszelkie starania mające zapewnić mu prawo do wniesienia skutecznego odwołania od wydanej decyzji.”

INFORMACJE DODATKOWE:

W obecnym stanie prawnym zasadą oficjalnego doręczania pism¹ przez organ administracji publicznej jest ich przekazywanie na adres do doręczeń elektronicznych, za

¹ W piśmiennictwie przyjmuje się, że przez pojęcie pisma należy rozumieć „wszelkiego rodzaju dokumenty, wezwania, zawiadomienia, wydawane w formie pisemnej decyzje i postanowienia i inne dokumenty z którymi strona powinna być zaznajomiona.

wyjątkiem gdy doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu. Usługę doręczeń na adres doręczeń elektronicznych świadczą wyłącznie dostawcy usług zaufania tj. Poczta Polska S.A. (jako dostawca publiczny) oraz dostawcy niepubliczni wpisani do rejestru prowadzonego przez Ministra Cyfryzacji.

Ustawodawca zdecydował o tym, że obowiązek elektronicznego doręczania pism będzie wprowadzany stopniowo.

Zgodnie z obowiązującym przepisem art. 39 k.p.a., organy administracji publicznej oraz jednostki budżetowe wykonują ten obowiązek już od 5 lipca 2022 r.

Natomiast **od 1 stycznia 2023 r.** obowiązek ten obejmie szkoły wyższe i Polską Akademię Nauk, a **od 1 stycznia 2024 r.** jednostki samorządu terytorialnego i ich związki.

W przypadku braku możliwości doręczenia pisma na adres doręczeń elektronicznych lub na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu możliwe jest doręczenie pisma za pokwitowaniem przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem usługi hybrydowej². Dopiero w ostateczności organ może doręczyć pismo przesyłką rejestrowaną, albo przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.

Ten ostatni ze sposobów doręczania może być wykorzystywany do doręczania decyzji np.: w przypadku nadania przez organ rygoru natychmiastowej wykonalności lub gdy podlega ona natychmiastowemu wykonaniu na mocy ustawy lub w sprawach osobowych funkcjonariuszy oraz żołnierzy zawodowych lub gdy wymaga tego ważny interes społeczny (w szczególności bezpieczeństwo państwa, obronność lub porządek publiczny).

W każdym z wymienionych sposobów doręczenia pisma jest konieczne istnienie możliwości ustalenia daty otrzymania pisma przez adresata. Potwierdzenie otrzymania pisma w postaci papierowej powinno być złożone na odpowiednich dokumentach urzędowych.

OPRACOWAŁA

Marzena Krysiak

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

² Publiczną usługą hybrydową jest usługa pocztowa świadczona przez operatora wyznaczonego. Decyzją Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej z dnia 30 czerwca 2015 r. Poczta Polska S.A. została wyznaczona do świadczenia usług powszechnych na lata 2016-2025.